

2022

1

MARCA

ŚWIĘTO PAŃSTWOWE

**Narodowy
Dzień Pamięci
„Żołnierzy Wyklętych”**

Pomnik Żołnierzy Wyklętych w Rzeszowie

źródło zdjęć: Internet/Google

70 lat temu, 1 marca 1951 r., w więzieniu na warszawskim Mokotowie wykonano wyrok śmierci na dowódcach IV Zarządu Głównego Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość. Skazani zostali przez komunistyczne władze po pokazowym procesie, poprzedzonym brutalnym śledztwem.

W rocznicę ich śmierci obchodzony jest Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych.

W hołdzie Żołnierzem Wyklętym - bohaterom antykomunistycznego podziemia, którzy w obronie niepodległego bytu Państwa Polskiego, walcząc o prawo do samostanowienia i urzeczywistnienie dążeń demokratycznych społeczeństwa polskiego, z bronią w ręku, jak i w inny sposób, przeciwstawili się sowieckiej agresji i narzuconemu siłą reżimowi komunistycznemu – głosi treść preambuły do ustawy.

Jak podkreślił w uzasadnieniu do projektu jego wnioskodawca, śp. prezydent Lech Kaczyński, święto 1 marca miało stać się hołdem dla Żołnierzy Wyklętych za „świadectwo męstwa, niezłomnej postawy patriotycznej i przywiązania do tradycji niepodległościowych. Za krew przelaną w obronie Ojczyzny”. Lech Kaczyński podkreślił, że bohaterowie podziemia antykomunistycznego nie tylko odegrali istotną rolę w odsuwaniu w czasie kolejnych etapów utrwalania systemu zniewolenia, ale też pozostali wzorem postawy obywatelskiej dla wielu środowisk opozycji demokratycznej.

Żołnierzami Wyklętymi nazwano uczestników powojennej konspiracji przeciwko narzuconym przez Sowietów władzom Polski Ludowej. Wielu z nich było bohaterami walk z niemieckim okupantem podczas II wojny światowej. Łączyła ich niezgoda na podporządkowanie Polski i Polaków reżimowi pochodzącemu z obcego nadania, odwaga, by stanąć do walki oraz tragiczne losy: pozbawienie wolności, nierzadko tortury i śmierć z rąk przedstawicieli aparatu władzy. Wszyscy zostali też skazani na zapomnienie, niejednokrotnie pochowani w masowych grobach, pod osłoną nocy, wymazani z kart historii bądź opluwani przez komunistyczną propagandę. Szacuje się, że w szczytowym okresie walki, w 1945 r., w podziemiu niepodległościowym działało bezpośrednio nawet 200 tysięcy osób.

1 marca 1951 r., po wcześniejszym pokazowym procesie, strzałem w tył głowy zamordowano siedmiu przywódców IV Zarządu Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość.

Łukasz Ciepliński, Adam Lazarowicz, Mieczysław Kawalec, Józef Rzepka, Franciszek Błazej, Józef Batory i Karol Chmiel wchodzili w skład ostatniego kierownictwa ogólnopolskiej konspiracji od 1945 r. kontynuującej dzieło Armii Krajowej.

Śp. Janusz Kurtyka, prezes IPN w latach 2005 - 2010, zaproponował, by właśnie tego dnia czcić pamięć żołnierzy antykomunistycznego podziemia. Była to odpowiedź na apele i postulaty środowisk kombatanckich.

Sejm uchwalił ustawę o ustanowieniu tego święta państwowego w 2011 r., a jej projekt rok wcześniej skierował do Sejmu prezydent Lech Kaczyński – była to jedna z ostatnich inicjatyw ustawodawczych tragicznie zmarłej głowy państwa.

USTAWA z dnia 3 lutego 2011 r. o ustanowieniu Narodowego Dnia Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”

W hołdzie „Żołnierzom Wyklętym” - bohaterom antykomunistycznego podziemia, którzy w obronie niepodległego bytu Państwa Polskiego, walcząc o prawo do samostanowienia i urzeczywistnienie dążeń demokratycznych społeczeństwa polskiego, z bronią w ręku, jak i w inny sposób, przeciwstawili się sowieckiej agresji i narzuconemu siłą reżimowi komunistycznemu - stanowi się, co następuje:

Art. 1.

Dzień 1 marca ustanawia się Narodowym Dniem Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”.

Art. 2.

Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych” jest świętem państwowym.

Art. 3.

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Dz. U. z 2011r. Nr 32, poz. 160

USTAWA z dnia 3 lutego 2011 r. o ustanowieniu
Narodowego Dnia Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”.

Zbigniew Herbert „WILKI”

Ponieważ żyli prawem wilka
Historia o nich głucho milczy
Pozostał po nich w białym śniegu
Żółtawy mocz i ślad ich wilczy.

Przeegrali bój we własnym domu
Kędy zawiewał sypki śnieg
Nie było komu z łap wyjmować cierni
I gładzić ich zmierzwioną sierść.

Nie opłakała ich Elektra
Nie pogrzebała Antygona
I będą tak przez całą wieczność
We własnym domu wiecznie konać

**Ponieważ żyli prawem wilka
Historia o nich głucho milczy
Pozostał po nich w kopnym śniegu
Ich gniew, ich rozpacz i ślad ich wilczy.**